

ข้อบังคับ

เพื่อใช้ในการปฏิบัติงานยกเว้นรัฐธรรมนูญ
ของคณะกรรมการยกเว้นรัฐธรรมนูญ
พ.ศ. ๒๕๕๗

เพื่อให้การพิจารณายกเว้นรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ และตามข้อ ๑๑๗ ของข้อบังคับการประชุมสภาปฏิรูปแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ คณะกรรมการยกเว้นรัฐธรรมนูญจึงออกข้อบังคับเพื่อใช้ในการปฏิบัติงานยกเว้นรัฐธรรมนูญไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับเพื่อใช้ในการปฏิบัติงานยกเว้นรัฐธรรมนูญของคณะกรรมการยกเว้นรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๗”

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่คณะกรรมการยกเว้นรัฐธรรมนูญมีมติให้ประกาศใช้ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในข้อบังคับนี้

“ข้อบังคับ” หมายความว่า ข้อบังคับเพื่อใช้ในการปฏิบัติงานยกเว้นรัฐธรรมนูญของคณะกรรมการยกเว้นรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๗

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการยกเว้นรัฐธรรมนูญ

“คณะอนุกรรมการ” หมายความว่า คณะอนุกรรมการที่คณะกรรมการยกเว้นรัฐธรรมนูญแต่งตั้งขึ้นตามข้อ ๑๐

“ประธานกรรมการ” หมายความว่า ประธานกรรมการยกเว้นรัฐธรรมนูญ

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการยกเว้นรัฐธรรมนูญ

“การประชุม” หมายความว่า การประชุมคณะกรรมการยกเว้นรัฐธรรมนูญ

“รัฐธรรมนูญ (ฉบับชั่วคราว)” หมายความว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗

“ร่างรัฐธรรมนูญ” หมายความว่า ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ข้อ ๔ การประชุม การลงมติ และการอื่นที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ในการยกเว้นรัฐธรรมนูญที่มีได้กำหนดไว้เป็นการเฉพาะในข้อบังคับนี้ ให้นำข้อบังคับการประชุมสภาปฏิรูปแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๕ ร่างรัฐธรรมนูญที่คณะกรรมการได้พิจารณายกเว้นและเสนอต่อสภาปฏิรูปแห่งชาติแล้ว ต้องเปิดเผยให้ประชาชนทราบและสามารถเข้าถึงร่างรัฐธรรมนูญนั้นได้โดยสะดวกตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อ ๖ ในการดำเนินการตามข้อบังคับนี้ ให้คณะกรรมการการค้ำประกันและอำนวยความสะดวกตามสมควรในการจัดทำบันทึกเจตนารมณ์และจดหมายเหตุเพื่อประโยชน์ในการค้นคว้าและอ้างอิงต่อไป

ข้อ ๗ ในกรณีที่ประธานกรรมการหรือกรรมการไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ในที่ประชุม เสนอให้มีการงดใช้ข้อบังคับทั้งหมดหรือบางส่วนเป็นการชั่วคราวเฉพาะกรณีหากคณะกรรมการลงมติเห็นชอบด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ในที่ประชุม ก็ให้งดใช้ข้อบังคับนั้นได้

ข้อ ๘ ให้ประธานกรรมการรักษาการตามข้อบังคับนี้ และมีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติการตามข้อบังคับนี้

หมวด ๑

กรอบแนวทางในการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญ

ข้อ ๙ เพื่อประโยชน์ในการยกร่างรัฐธรรมนูญ ให้คณะกรรมการจัดทำกรอบแนวทางในการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญ ซึ่งอย่างน้อยต้องมีเนื้อหา ดังต่อไปนี้

(๑) โครงสร้างที่มีสาระครอบคลุมเรื่องต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓๕ ของรัฐธรรมนูญ (ฉบับชั่วคราว)

(๒) เรื่องอื่นที่คณะกรรมการเห็นสมควร

กรอบแนวทางตามวรรคหนึ่งต้องมีโครงสร้างและสาระที่แสดงถึงหลักการพื้นฐานสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญ โดยอาจแบ่งโครงสร้างและสาระดังกล่าวออกเป็นภาค หมวด ส่วน หรือจัดกลุ่มของเนื้อหาในรูปแบบอื่นตามที่เห็นสมควร

ข้อ ๑๐ ให้คณะกรรมการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการขึ้นตามจำนวนที่เห็นสมควร เพื่อทำหน้าที่เสนอความเห็นเกี่ยวกับโครงสร้างและสาระที่ควรมีในกรอบแนวทางตามข้อ ๙ ตามที่คณะกรรมการมอบหมายแล้วนำเสนอต่อคณะกรรมการเพื่อให้ความเห็นชอบ

หมวด ๒

การยกร่างรัฐธรรมนูญ

ข้อ ๑๑ เมื่อคณะกรรมการได้พิจารณาให้ความเห็นชอบกรอบแนวทางในการพิจารณา ยกร่างรัฐธรรมนูญตามข้อ ๑๐ แล้ว ให้คณะกรรมการจัดให้มีการยกร่างรัฐธรรมนูญให้เป็นไปตามกรอบแนวทางดังกล่าว

ข้อ ๑๒ เมื่อได้มีการยกร่างรัฐธรรมนูญตามข้อ ๑๑ เสร็จแล้ว ให้คณะอนุกรรมการนำร่างรัฐธรรมนูญในส่วนที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ทำหน้าที่เสนอความเห็นเกี่ยวกับโครงสร้างและสาระ ไปตรวจพิจารณาและแก้ไขเพิ่มเติมได้ตามที่เห็นสมควร โดยต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่คณะกรรมการกำหนด และเมื่อได้ดำเนินการเสร็จแล้วให้นำร่างรัฐธรรมนูญที่ได้ตรวจพิจารณา หรือแก้ไขเพิ่มเติมแล้วนั้น เสนอต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาต่อไป

การแก้ไขเพิ่มเติมของคณะอนุกรรมการตามวรรคหนึ่ง ต้องไม่มีลักษณะที่ทำให้เนื้อหาของร่างรัฐธรรมนูญที่แก้ไขเพิ่มเติมนั้นมีผลกระทบหรือขัดกับหลักการพื้นฐานสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญ ตามกรอบแนวทางในการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญที่คณะกรรมการได้ให้ความเห็นชอบแล้วตามข้อ ๑๑

การแก้ไขเพิ่มเติมใดที่มีลักษณะตามวรรคสอง ให้เป็นดุลพินิจของคณะกรรมการ

ข้อ ๑๓ ในการจัดทำกรอบแนวทางในการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญตามข้อ ๙ การยกร่างรัฐธรรมนูญตามข้อ ๑๑ และการตรวจพิจารณาหรือแก้ไขเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญของคณะอนุกรรมการตามข้อ ๑๒ ให้คณะกรรมการและคณะอนุกรรมการนำความเห็นหรือข้อเสนอแนะของสภาปฏิรูปแห่งชาติ คณะรัฐมนตรี และคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ตลอดจนความเห็นของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง องค์กรต่าง ๆ กลุ่มบุคคล รวมทั้งประชาชน มาประกอบการพิจารณาด้วย

หมวด ๓

การพิจารณาโดยคณะกรรมการ

ข้อ ๑๔ ในการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญที่คณะอนุกรรมการได้เสนอตามข้อ ๑๒ กรรมการอาจขอแก้ไขเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญได้โดยทำคำขอแก้ไขเพิ่มเติมเป็นหนังสือตามแบบที่คณะกรรมการกำหนด แล้วยื่นต่อประธานกรรมการภายในสามวันนับแต่วันที่คณะกรรมการกำหนด

การขอแก้ไขเพิ่มเติมตามวรรคหนึ่งให้จัดทำเป็นรายมาตราพร้อมด้วยเหตุผล

การขอแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มมาตราขึ้นใหม่ หรือตัดทอน หรือแก้ไขเพิ่มเติมมาตราเดิม ต้องไม่มีลักษณะที่ทำให้มีผลกระทบหรือขัดกับหลักการพื้นฐานสำคัญของส่วนนั้น หมวดนั้น ภาคนั้น กลุ่มของเนื้อหา หรือของร่างรัฐธรรมนูญ

การแก้ไขเพิ่มเติมหรือตัดทอนเนื้อหาใดที่มีลักษณะตามวรรคสาม ให้เป็นดุลพินิจของคณะกรรมการ

ข้อ ๑๕ เมื่อได้พิจารณาคำขอแก้ไขเพิ่มเติมแล้ว ให้คณะกรรมการแก้ไขเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญได้ตามที่เห็นสมควร โดยต้องจัดทำให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่ได้รับความเห็นหรือข้อเสนอแนะจากสภาปฏิรูปแห่งชาติ

หมวด ๔

การเสนอร่างรัฐธรรมนูญต่อสภาปฏิรูปแห่งชาติ คณะรัฐมนตรี และคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

ข้อ ๑๖ ให้คณะกรรมการเสนอร่างรัฐธรรมนูญที่จัดทำเสร็จแล้วตามข้อ ๑๕ ต่อสภาปฏิรูปแห่งชาติ คณะรัฐมนตรี และคณะรักษาความสงบแห่งชาติ เพื่อพิจารณาเสนอความคิดเห็นหรือยื่นคำขอแก้ไขเพิ่มเติม

ข้อ ๑๗ ความคิดเห็นที่เสนอหรือคำขอแก้ไขเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญ ให้จัดทำเป็นหนังสือตามแบบที่คณะกรรมการกำหนด โดยต้องแสดงความคิดเห็นหรือการขอแก้ไขเพิ่มเติมเป็นรายมาตราพร้อมด้วยเหตุผล และให้ยื่นต่อประธานกรรมการภายในสามสิบวันนับแต่วันที่สภาปฏิรูปแห่งชาติเสร็จสิ้นการพิจารณา ทั้งนี้ ตามมาตรา ๓๖ ของรัฐธรรมนูญ (ฉบับชั่วคราว)

ข้อ ๑๘ ในการพิจารณาความคิดเห็นหรือคำขอแก้ไขเพิ่มเติม ให้ผู้ยื่นความคิดเห็นหรือคำขอแก้ไขเพิ่มเติมมีสิทธิชี้แจงด้วยวาจาเพิ่มเติมต่อคณะกรรมการได้ ในการนี้จะมอบหมายเป็นหนังสือให้ผู้อื่นกระทำแทนก็ได้

ข้อ ๑๙ เมื่อได้พิจารณาความคิดเห็นหรือคำขอแก้ไขเพิ่มเติมแล้ว คณะกรรมการอาจแก้ไขเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญได้ตามที่เห็นสมควร แต่ต้องกระทำให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดยื่นคำขอแก้ไขเพิ่มเติมของสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ

ข้อ ๒๐ เมื่อคณะกรรมการได้แก้ไขเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญตามข้อ ๑๙ แล้ว ให้เสนอร่างรัฐธรรมนูญที่ได้แก้ไขเพิ่มเติมแล้วนั้นต่อสภาปฏิรูปแห่งชาติเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญนั้นทั้งฉบับ ตามมาตรา ๓๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ (ฉบับชั่วคราว)

การเสนอร่างรัฐธรรมนูญตามวรรคหนึ่ง ต้องเสนอโดยแสดงร่างเดิมและการแก้ไขเพิ่มเติมพร้อมทั้งรายงาน ซึ่งอย่างน้อยต้องระบุว่าได้มีหรือไม่มีคำขอแก้ไขเพิ่มเติมในมาตราใดบ้าง และมติของคณะกรรมการเกี่ยวกับคำขอแก้ไขเพิ่มเติมนั้นเป็นประการใด ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นว่าเนื้อหาของคำขอแก้ไขเพิ่มเติมหรือความคิดเห็นใดสมควรบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือพระราชบัญญัติ หรือเป็นเรื่องในทางการบริหารราชการแผ่นดิน ก็ให้ระบุไว้ในรายงานให้ชัดเจนเพื่อประโยชน์ในการแจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

ให้คณะกรรมการส่งร่างรัฐธรรมนูญตามวรรคหนึ่งให้คณะรัฐมนตรีและคณะรักษาความสงบแห่งชาติด้วย

หมวด ๕

การพิจารณาให้ความเห็นชอบ

ข้อ ๒๑ ในการพิจารณาให้ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญทั้งฉบับนั้น สภาปฏิรูปแห่งชาติอาจขอแก้ไขเพิ่มเติมถ้อยคำได้ แต่จะขอแก้ไขเพิ่มเติมเนื้อความของร่างรัฐธรรมนูญนั้นมิได้

ในกรณีที่การขอแก้ไขเพิ่มเติมโดยสภาปฏิรูปชาตินั้นเป็นการขอแก้ไขเพิ่มเติมในข้อผิดพลาดที่มีใช้สาระสำคัญ และคณะกรรมการเห็นชอบด้วยการแก้ไขเพิ่มเติมนั้น หรือเป็นกรณีที่คณะกรรมการเห็นว่าจำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมเนื่องจากยังมีเนื้อความที่ขัดแย้งกันอยู่หรือเพื่อให้เนื้อหาสมบูรณ์ขึ้น ให้คณะกรรมการดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมได้ตามที่เห็นสมควร แต่ต้องกระทำให้แล้วเสร็จก่อนที่สภาปฏิรูปแห่งชาติจะมีมติตามมาตรา ๓๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ (ฉบับชั่วคราว)

ข้อ ๒๒ ให้คณะกรรมการนำร่างรัฐธรรมนูญที่ได้ดำเนินการตามข้อ ๒๑ แล้ว เสนอต่อ
ประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติเพื่อนำร่างรัฐธรรมนูญนั้นขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายต่อไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๗
ศาสตราจารย์บวรศักดิ์ อุวรรณโณ
ประธานกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ